

[Aksel Møller.]

den ros, at den bestemmelse, som de gennemførte i 6. oktober-loven om, at statslånene fremtidig skal forrentes med markedsrente og statsstøtte til byggeriet gives som et direkte tilskud til driften af ejendommen målt op i m^2 , er en meget betydelig forbedring ud fra mange synspunkter i forhold til det, vi havde før, og som vi med et enkelt ord kunne karakterisere som rentelepelse. I princippet skulle jo denne ordning betyde, at der ikke kan opstå noget rentetab for staten ved udlån til det fremtidige boligbyggeri, og bygherrerne skulle, i alt fald hvad renten angår, ikke kunne opnå nogen særlig fordel ved at finansiere byggeriet med statslån; de har altså i de nye bestemmelser, i det nye princip, en opmuntring til at søge det størst mulige kreditforeningslån, hypoteklån eller sparekasselån. Jeg erkender også helt ud, at der i dette princip er en tilskyndelse til at billiggøre byggeriet, og jeg tror, at bygherrerne, enten de så findes indenfor eller udenfor foreninger, må være opmærksomme på, at i fremtiden vil de kunne komme til at konkurrere på huslejen. Det er ingenlunde udelukket, at vi, hurtigere end vi regner med det, især hvis lejelovsforslaget bliver gennemført og får den virkning, som vi venter på forholdet mellem lejen i nybyggeriet og lejen i det gamle byggeri, kan komme til at stå overfor en boligreserve, og i så fald vil utvivlsomt den, der har kunnet bygge billigst og dermed få den billigste husleje frem, have større muligheder for at bevare sin ejendom udlejet.

Alt dette er såre godt, men jeg kan nu ikke se rettere, end at det statstilskud, som ydes, det bidrag, som staten i fremtiden skal give til nedsættelse af huslejen under, hvad byggeomkostningerne i videste forstand kræver, og som i fremtiden vil blive ydet på to måder: som et direkte tilskud til driften af ejendommen, beregnet som et antal kroner pr. m^2 , og som et tilskud til den enkeltes boligudgift, bestemt af familiens størrelse, vil betyde, at staten dermed har påtaget sig praktisk talt den samme økonomiske byrde ved tilvejebringelsen af et vist antal lejligheder, som den har gjort under rentelepelsessystemet. I den historiske udvikling afløser altså dette m^2 -tilskud rentelepelsen, og hvis jeg forstår lov-

forslaget og den gældende lov ret, skal det opfattes på den måde, at betingelsen for at opnå statstilskud pr. m^2 er, at man har opnået statslån; anderledes kan lovforslaget vel egentlig ikke forstås. Jeg må have lov at sige, at jeg tror, vi skal prøve på at få denne betingelse om optagelse af statslån som forudsætning for m^2 -tilskuddet afviklet. Jeg mener, at hvadenten man ønsker at finansiere sit byggeri selv eller nye finansieringsformer kommer til udvikling, som ikke kræver henvendelse om statslån, bør m^2 -tilskuddet lige fuldt gives de pågældende. Der kan næppe argumenteres mod en sådan fremgangsmåde; det er dog vist stemmende med statens interesse, at det kapitalbehov, den har for øjeblikket, går ned. Og hvis man er villig til at yde m^2 -tilskuddet til boliger af bestemte typer, kan det ikke længere, når statslånet forrentes med markedsrenten, være rimeligt som betingelse at opretholde kravet om, at der skal optages statslån.

Jeg kan godt tænke mig, hvorledes det har kunnet gå til, at man har indført denne betingelse, for det er jo svært at sige, at den har været der før. Da man kun ydede støtten gennem en renteletelse på statstilskuddet, var hele den betragtning, jeg har fremsat, overflødig. Efter den foretagne forandring i 6. oktober-loven og efter forslaget her bliver den naturlig, og jeg kan godt tænke mig, hvorfor man — hvis man i det hele taget har tænkt nærmere over det — ikke har villet foreslå en sådan ophævelse af forbindelsen mellem tilskud og statslånsbevilling, simpelthen fordi man har ment dermed at komme ud i tilstande, hvor man ikke kunne kontrollere karakteren af det byggeri, som man ville yde statens m^2 -tilskud til. Det behøver man ikke; der er i og for sig ikke noget, der siger, at man, når man vil have m^2 -tilskud, men ikke har noget statslån, skal fritages for at sende planer til dette byggeri til boligministeriet, så at dette vil kunne forvisse sig om — og også bør gøre det — at det pant, staten får, er et pant, som det er rimeligt for staten at udlåne penge i, og at det i det hele taget opfylder de mere socialpolitiske betonedede krav, som boligministeriet stiller. Vi har ganske vist den fremgangsmåde, som er anvendt i kapitel VIII a, og som efter min mening burde være tilstrækkelig, nemlig den kreditfor- eningsvurdering, hvorefter man ikke bare